

ĐỀ CƯƠNG CHI TIẾT TRONG CTĐT CỬ NHÂN VIỆT NAM HỌC 2019

TÍN NGƯỠNG VÀ CÁC TÔN GIÁO Ở VIỆT NAM

ĐẠI HỌC ĐÀ NẴNG
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM
KHOA: LỊCH SỬ

CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM
Độc Lập - Tự Do - Hạnh Phúc

CHƯƠNG TRÌNH GIÁO DỤC ĐẠI HỌC

Trình độ đào tạo: Đại học

Ngành/Chuyên ngành: Việt Nam học

Mã số: 31831888

ĐỀ CƯƠNG CHI TIẾT HỌC PHẦN

Tên học phần: TÍN NGƯỠNG VÀ CÁC TÔN GIÁO Ở VIỆT NAM

Tên tiếng Anh: Beliefs and religions in Vietnam

1. Mã học phần:	31841422
2. Ký hiệu học phần:
3. Số tín chỉ:	03 TC (45 tiết)
4. Phân bố thời gian:	
- Lý thuyết:	2.5 TC (37,5 tiết)
- Bài tập/Thảo luận:	0.5 TC (7,5 tiết)
- Thực hành/Thí nghiệm:	0 TC (0 tiết)
- Tự học:	90 tiết
5. Các giảng viên phụ trách học phần:	
- Giảng viên phụ trách chính:	TS. Lê Thị Thu Hiền
- Danh sách giảng viên cùng giảng dạy:	TS. Trần Thị Mai An
- Bộ môn phụ trách giảng dạy:	Việt Nam học
6. Điều kiện tham gia học phần:	
- Học phần tiên quyết:	Không
- Học phần học trước:	Lịch sử Việt Nam đại cương
- Học phần song hành:	Không
7. Loại học phần:	☒ Bắt buộc ☐ Tự chọn bắt buộc ☐ Tự chọn tự do

8. Thuộc khối kiến thức	☐ Kiến thức Giáo dục đại cương ☐ Kiến thức Cơ sở ngành ☒ Kiến thức Chuyên ngành ☐ Kiến thức Nghiệp vụ Sư phạm ☐ Kiến thức Thực tập và Khóa luận
--------------------------------	---

9. Mô tả tóm tắt học phần:

Học phần này bao gồm những nội dung chính sau đây:

- Trình bày khái niệm về tôn giáo, tín ngưỡng. Đi sâu vào một số tín ngưỡng phổ biến ở Việt Nam: tín ngưỡng thờ cúng tổ tiên, tín ngưỡng thờ Thành hoàng và tín ngưỡng thờ Mẫu.

- Trình bày các tôn giáo chính ở Việt Nam hiện nay, gồm một số tôn giáo ngoại nhập (Phật giáo, Đạo giáo, Công giáo, đạo Tin lành, Hồi giáo, Bàlamôn giáo) và một số tôn giáo bản địa (đạo Cao Đài, Phật giáo Hòa Hảo và một số đạo khác). Trong phần các tôn giáo ngoại nhập, học phần sẽ sơ lược qua về lịch sử hình thành và phát triển, giáo lý, giáo luật, lễ nghi, tổ chức của các tôn giáo nói chung; sau đó đi sâu vào tìm hiểu về lịch sử du nhập và phát triển, những đặc điểm của các tôn giáo ngoại nhập này sau khi truyền bá vào Việt Nam. Trong phần các tôn giáo bản địa, học phần sẽ trình bày về lịch sử hình thành và phát triển, những nội dung chủ yếu về giáo lý, luật lệ, lễ nghi và tổ chức của hai tôn giáo: Cao Đài và Hòa Hảo, giới thiệu thêm về một số đạo bản địa khác ở Việt Nam.

- Cuối cùng học phần sẽ trình bày một số đặc điểm chính trong tình hình đời sống tôn giáo ở Việt Nam hiện nay. Bên cạnh đó, đề cập đến quan điểm chỉ đạo, nguyên tắc, chính sách của Đảng và Nhà nước Việt Nam đối với tôn giáo (cụ thể là chính sách đối với tín đồ; đối với chức sắc, nhà tu hành tôn giáo; đối với tổ chức tôn giáo; đối với các hoạt động tôn giáo; đối với nơi thờ tự và tài sản của tổ chức tôn giáo; đối với hoạt động đối ngoại của các tổ chức tôn giáo).

10. Mục tiêu của học phần:

10.1. Mục tiêu chung

- Các tín ngưỡng, tôn giáo ở Việt Nam giúp cho sinh viên nhận biết được những đặc điểm căn bản nhất của một số tôn giáo chính ở Việt Nam về lịch sử du nhập/hình thành và phát triển; giáo lý, tín ngưỡng thờ cúng tổ tiên, tín ngưỡng thờ Thành hoàng và tín ngưỡng thờ Mẫu. giáo luật, lễ nghi, tổ chức; liên hệ, so sánh, đối chiếu sự giống và khác nhau giữa Phật giáo, Công giáo, đạo Tin lành, Hồi giáo, Bàlamôn giáo, Đạo giáo nói chung với Phật giáo, Công giáo, đạo Tin lành, Hồi giáo, Bàlamôn giáo, Đạo giáo Việt Nam để tìm ra những yếu tố bản địa trong các tôn giáo ngoại nhập ở Việt Nam.

- Với quan điểm đúng đắn của chủ nghĩa Mác - Lênin và tư tưởng Hồ Chí Minh về tôn giáo, học phần này sẽ giúp sinh viên nhận thức đúng chính sách của Đảng và Nhà nước ta

CLO 6								X	X	
-------	--	--	--	--	--	--	--	---	---	--

13. Nhiệm vụ của sinh viên:

Sinh viên phải thực hiện các nhiệm vụ sau đây:

- Tham gia ít nhất 80% số tiết học của lớp học phần;
- Tham gia các hoạt động làm việc nhóm theo qui định của lớp học phần;
- Tự tìm hiểu các vấn đề do giảng viên giao để thực hiện ngoài giờ học trên lớp;
- Hoàn thành tất cả bài đánh giá của học phần.

14. Đánh giá học phần:

Kết quả học tập của sinh viên được đánh giá bằng các thành phần: đánh giá quá trình, đánh giá giữa kỳ, đánh giá cuối kỳ, các hoạt động đánh giá khác ... (11).

Thành phần đánh giá	Bài đánh giá	Phương pháp đánh giá	Tiêu chí Rubric	Trọng số bài đánh giá (%)	Trọng số thành phần (%)	CĐR học phần
A1. Đánh giá quá trình	A1.1 Chuyên cần, hoạt động trên lớp	P1.1. Quan sát	R0.1	W1.1 50%	W1 20%	CLO 1 - 6
	A1.2 Bài tập cá nhân	P1.2. Làm bài trên giấy	R0.6	W1.2 50%		CLO 2 - 6
A2. Đánh giá giữa kỳ	A2.1 Kiểm tra giữa kỳ	P2.1 Báo cáo sản phẩm nhóm	R. 06	W2.1 100%	W2 30%	CLO 2 - 6
A3. Đánh giá cuối kỳ	A3.1 Kiểm tra cuối kỳ	P3.1 Tự luận	R.06	W3.1 100%	W3 50%	CLO 2 - 5

15. Kế hoạch giảng dạy và học

Tuần/ Buổi (3 tiết/ buổi)	Nội dung chi tiết của Bài học/ Chương	Hoạt động dạy và học		Bài đánh giá	CĐR học phần liên quan
		Phương pháp giảng dạy	Phương pháp học tập		
1	Chương 1. Tổng quan về tôn giáo, tín ngưỡng 1.1. Khái niệm 1.2. Bản chất	- Thuyết trình - Dạy học giải quyết vấn đề	- Phần chuẩn bị ở nhà: + Đọc trước nội dung (tài liệu [2], [4], [15], [16]) + Tự chuẩn bị nội dung 1.3, 1.4, 1.5, 1.6 trên cơ sở tóm tắt bài giảng của GV	A1.1, A1.2	CLO 1

Tuần/ Buổi	Nội dung chi tiết	Hoạt động dạy và học		Bài đánh giá	CDR học phần liên
	1.3. Nguồn gốc 1.4. Cấu trúc 1.5. Chức năng 1.6. Các hình thức		- Phân chuẩn bị trên lớp: - Trả lời những câu hỏi do giảng viên đặt ra: Tôn giáo, tín ngưỡng là gì? Tại sao nói bản chất tôn giáo là thế giới quan hoang đường, hư ảo?		
2	Chương 2. Một số tín ngưỡng ở Việt Nam 2.1. Tín ngưỡng thờ cúng tổ tiên	- Thuyết trình - Dạy học giải quyết vấn đề	- Phân chuẩn bị ở nhà: + Đọc trước nội dung (tài liệu [3], [5]) - Phân chuẩn bị trên lớp: + Trả lời những câu hỏi do giảng viên đặt ra: Nguồn gốc của tín ngưỡng thờ cúng tổ tiên? Các tín ngưỡng trong gia đình người Việt?	A1.1, A1.2	CLO3,5
3	2.2. Tín ngưỡng thờ Thành hoàng	- Thuyết trình - Dạy học giải quyết vấn đề	- Phân chuẩn bị ở nhà: + Đọc trước nội dung (tài liệu [3], [5]) - Phân chuẩn bị trên lớp: - Trả lời những câu hỏi do giảng viên đặt ra: Khái niệm thành hoàng, hèm tục? Diện mạo Thành hoàng? Chức năng đình làng? Biểu hiện của hèm tục?	A1.1, A1.2	CLO 3,5
4	2.3. Tín ngưỡng thờ Mẫu 2.4. Một số tín ngưỡng khác	- Thuyết trình - Dạy học giải quyết vấn đề - Thảo luận nhóm	- Phân chuẩn bị ở nhà: + Đọc trước nội dung (tài liệu [3], [5], [13]) - Phân chuẩn bị trên lớp: + Trả lời những câu hỏi do giảng viên đặt ra: Khái niệm Mẫu, hầu đồng? Các cơ sở hình thành đạo Mẫu? Kể tên một số cơ sở thờ tự đạo Mẫu nổi tiếng? + Thảo luận nhóm: Biến đổi trong Hầu đồng hiện nay? - Chia nhóm làm BT trắc nghiệm những kiến thức đã học	A1.1, A1.2	CLO3,5

Tuần/ Buổi	Nội dung chi tiết	Hoạt động dạy và học		Bài đánh giá	CDR học phần liên
5	Chương 3. Các tôn giáo ở Việt Nam 3.1. Phật giáo	- Thuyết trình - Dạy học giải quyết vấn đề - Thảo luận nhóm	- Phần chuẩn bị ở nhà: + Đọc trước nội dung (tài liệu [1], [3], [17], [19], [20]) - Phần chuẩn bị trên lớp: + Trả lời những câu hỏi do giảng viên đặt ra: Các con đường truyền bá PG vào VN? Đặc điểm PGVN qua các giai đoạn? - Thảo luận nhóm: Đóng góp của PGVN trong lịch sử? Dấu ấn PG trong VHVN? Biểu hiện của “Việt Nam hóa” Phật giáo?	A1.1, A1.2	CLO3,4,5
6	3.2. Đạo giáo 3.3. Công giáo	- Thuyết trình - Dạy học giải quyết vấn đề - Thảo luận nhóm	- Phần chuẩn bị ở nhà: + Đọc trước nội dung (tài liệu [1], [3], [8], [11], [17]) - Phần chuẩn bị trên lớp: + Trả lời những câu hỏi do giảng viên đặt ra: Đặc điểm của Đạo giáo ở VN? Đặc điểm CG ở VN trong từng giai đoạn lịch sử? - Thảo luận nhóm: Nguyên nhân và hệ quả của chính sách Cấm đạo thời nhà Nguyễn? Công giáo với công cuộc xâm lược của TDP? Công giáo với VHVN? + Chia nhóm làm BT trắc nghiệm những kiến thức đã học về PG và Đạo giáo	A1.1, A1.2	CLO3,4,5
7	3.4. Tin lành	- Thuyết trình - Dạy học giải quyết vấn đề	- Phần chuẩn bị ở nhà: + Đọc trước nội dung (tài liệu [1], [3], [17]) - Phần chuẩn bị trên lớp: + Trả lời những câu hỏi do giảng viên đặt ra: Bối cảnh ra đời Tin lành? Tin lành Vàng Chứ và Tin	A1.1, A1.2	CLO3,4,5

Tuần/ Buổi	Nội dung chi tiết	Hoạt động dạy và học		Bài đánh giá	CDR học phần liên
			<ul style="list-style-type: none"> ành Đề ga ở VN? - Thảo luận nhóm: Sự khác nhau giữa Công giáo và Tin lành? - Chia nhóm làm BT trắc nghiệm những kiến thức đã học về Công giáo và Tin lành 		
8	Thi giữa kỳ	<ul style="list-style-type: none"> - Phương pháp chủ đạo: Đánh giá bài thuyết trình cá nhân 	<ul style="list-style-type: none"> - Phần chuẩn bị ở nhà: + Đọc trước nội dung (tài liệu [1], [3], [5], [6], [9], [11], [13], [17]) - Phần chuẩn bị trên lớp: thuyết trình nhóm 	A2.1	CLO2,3,4,5,6
9	3.5. Bàlamôn giáo	<ul style="list-style-type: none"> - Thuyết trình - Dạy học giải quyết vấn đề - Thảo luận nhóm 	<ul style="list-style-type: none"> - Phần chuẩn bị ở nhà: + Đọc trước nội dung (tài liệu [1], [3], [17]) - Phần chuẩn bị trên lớp: <ul style="list-style-type: none"> - Trả lời những câu hỏi do giảng viên đặt ra: Bối cảnh ra đời của Bàlamôn giáo? Trimurti trong Bàlamôn giáo là ai? - Thảo luận nhóm: Sự khác nhau giữa Bàlamôn giáo nguyên thủy với Chăm Bàlamôn? 	A1.1, A1.2	CLO3,4,5
10	3.6. Hồi giáo	<ul style="list-style-type: none"> - Thuyết trình - Dạy học giải quyết vấn đề - Thảo luận nhóm 	<ul style="list-style-type: none"> - Phần chuẩn bị ở nhà: + Đọc trước nội dung (tài liệu [1], [3], [9], [17]) - Phần chuẩn bị trên lớp: <ul style="list-style-type: none"> - Trả lời những câu hỏi do giảng viên đặt ra: <ul style="list-style-type: none"> - Thảo luận nhóm: Sự khác nhau giữa Hồi giáo nguyên thủy và Chăm Bàni? - Chia nhóm làm BT trắc nghiệm những kiến thức đã học về Bàlamôn giáo và Hồi giáo 	A1.1, A1.2	CLO3,4,5
11	3.7. Cao Đài	<ul style="list-style-type: none"> - Thuyết trình - Dạy học giải quyết vấn đề 	<ul style="list-style-type: none"> - Phần chuẩn bị ở nhà: + Đọc trước nội dung (tài liệu [1], [3]) - Phần chuẩn bị trên lớp: 	A1.1, A1.2	CLO3,4,5

Tuần/ Buổi	Nội dung chi tiết	Hoạt động dạy và học		Bài đánh giá	CDR học phần liên
		<ul style="list-style-type: none"> - Thảo luận nhóm 	<ul style="list-style-type: none"> - Trả lời những câu hỏi do giảng viên đặt ra: Giải thích tên gọi đầy đủ của đạo Cao Đài? Đạo Cao Đài với phong trào Thông minh học? Nguyên nhân sự thay đổi thái độ của GDP đối với đạo Cao Đài? - Thảo luận nhóm: Tính lung hợ thể hiện như thế nào trong đạo Cao Đài? 		
12	3.8. Hòa Hảo	<ul style="list-style-type: none"> - Thuyết trình - Dạy học giải quyết vấn đề - Thảo luận nhóm 	<ul style="list-style-type: none"> - Phân chuẩn bị ở nhà: + Đọc trước nội dung (tài liệu [1], [3]) - Phân chuẩn bị trên lớp: - Trả lời những câu hỏi do giảng viên đặt ra: Nhận xét tư tưởng học Phật tu Nhân của đạo Hòa Hảo? - Thảo luận nhóm: Sự khác biệt giữa Phật giáo Hòa Hảo với Phật giáo? Tính dân tộc thể hiện trong đạo Hòa Hảo như thế nào? 	A1.1, A1.2	CLO2,3,4,5,6
13	<p>Chương 4. Tình hình và chính sách của Đảng và Nhà nước đối với tôn giáo, tín ngưỡng ở VN hiện nay</p> <p>4.1. Tình hình đời sống tôn giáo ở VN hiện nay</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Thuyết giảng - Nêu vấn đề 	<ul style="list-style-type: none"> - Phân chuẩn bị ở nhà: + Đọc trước nội dung (tài liệu [4], [15], [16], [18]) - Phân chuẩn bị trên lớp: - Trả lời những câu hỏi do giảng viên đặt ra: Biểu hiện sự phát triển của đời sống tôn giáo, tín ngưỡng hiện nay? Sự khác nhau giữa bộ phận Kitô giáo và không Kitô giáo trong niềm tin và thực hành tôn giáo hiện nay? 	A1.1, A1.2	CLO2
14	4.2. Chính sách của Đảng và Nhà nước ta đối với tín ngưỡng, tôn giáo	<ul style="list-style-type: none"> - Thuyết giảng - Nêu vấn đề 	<ul style="list-style-type: none"> - Phân chuẩn bị ở nhà: + Đọc trước nội dung ([4], [15], [16], [18]) - Phân chuẩn bị trên lớp: - Trả lời những câu hỏi do giảng viên đặt ra: 	A1.1, A1.2	CLO2

Tuần/ Buổi	Nội dung chi tiết	Hoạt động dạy và học	Bài đánh giá	CDR học phần liên
		Điểm mới trong Luật tín ngưỡng, tôn giáo so với Pháp lệnh tín ngưỡng, tôn giáo; Chính sách của Đảng và Nhà nước đã được áp dụng cụ thể như thế nào trong thực tiễn?		
15	- Đánh giá bài thi tiểu luận	- Chuẩn bị ở nhà: Tự học, tự nghiên cứu tài liệu theo các câu hỏi ôn tập - Trên lớp: Thực hiện các quy định thi	A3.1	CLO1,2,3,4,5

16. Tài liệu học tập:

16.1 Sách, bài giảng, giáo trình chính:

[1]. Học viện Chính trị Quốc gia HCM (2004), *Tập bài giảng lý luận về tôn giáo và chính sách đối với tôn giáo của Đảng và Nhà nước ta*, Nxb Lý luận chính trị.

[2]. Nguyễn Thanh Xuân (2007), *Các tôn giáo ở Việt Nam*, Nxb Tôn giáo, Hà Nội.

16.2. Sách, tài liệu tham khảo:

[1]. Toán Ánh (2005), *Tín ngưỡng Việt Nam*, Quyền thượng, Nxb Trẻ.

[2]. Toán Ánh (2005), *Tín ngưỡng Việt Nam*, Quyền hạ, Nxb Trẻ.

[3]. Will Durant (1998), *Lịch sử văn minh Ấn Độ* (bản dịch của Nguyễn Hiến Lê), Nxb TP HCM.

[4]. Will Durant (1998), *Lịch sử văn minh Arập* (bản dịch của Nguyễn Hiến Lê), Nxb tp HCM.

[5]. Nguyễn Đăng Duy (2001), *Các hình thái tín ngưỡng tôn giáo ở Việt Nam*, Nxb Văn hóa - thông tin, Hà Nội.

[6]. Nguyễn Đăng Duy (2001), *Đạo giáo với văn hóa Việt Nam*, Nxb Hà Nội.

[7]. Hoàng Minh Đô (Chủ biên) (2006), *Tín ngưỡng, tôn giáo trong cộng đồng người Chăm ở Ninh Thuận, Bình Thuận*, Nxb Lý luận chính trị, Hà Nội.

[8]. Trần Văn Giàu (1975), *Sự phát triển của tư tưởng ở Việt Nam từ thế kỷ XIX đến CMT8*, Tập II, Nxb KHXH, Hà Nội.

[9]. Nguyễn Văn Kiệm (2001), *Sự du nhập của đạo Thiên chúa vào Việt Nam*, Hội khoa học lịch sử Việt Nam và Trung tâm UNESCO.

[10]. Trần Đăng Sinh - Đào Đức Doãn (2005), *Giáo trình tôn giáo học*, Nxb ĐHSP, Hà Nội.

[11]. Trần Ngọc Thêm (2004), *Tìm về bản sắc văn hóa Việt Nam*, Nxb Tổng hợp TP HCM.

[12]. Lương Duy Thứ (chủ biên) (1996), *Đại cương văn hoá phương Đông*, Nxb GD.

[13]. Đặng Nghiêm Vạn (2003), *Lý luận về tôn giáo và tình hình tôn giáo ở Việt*

Nam, Nxb CTQG, Hà Nội.

[14]. Đặng Nghiêm Vạn (Chủ biên) (1996), *Về tôn giáo tín ngưỡng Việt Nam hiện nay*, Nxb Khoa học xã hội, Hà Nội.

[15]. Viện Khoa học xã hội Việt Nam, Tạp chí Nghiên cứu tôn giáo (2004), *Về tôn giáo và tôn giáo ở Việt Nam*, Nxb CTQG, Hà Nội.

[16]. Hoàng Tâm Xuyên (chủ biên) (1999), *Mười tôn giáo lớn trên thế giới*, Nxb Chính trị Quốc gia.

17. Ngày phê duyệt: Tháng 6/2019

18. Cấp phê duyệt:

P. Trưởng khoa

Tổ trưởng Bộ môn (Phụ trách CTĐT)

Giảng viên biên soạn

Th.S Trương Trung Phương

TS. Trương Anh Thuận

TS. Lê Thị Thu Hiền